

Diminutieven in Belgisch Nederlands en Nederlands Nederlands
17.04.2018

I. DENKERTJE: Is een diminutief een universeel of taalspecifiek verschijnsel ?

- Worden diminutieven in alle talen gebruikt?
- Zijn diminutieven altijd afleidingen (dwz. dat je ze met een suffix vormt)?
- Worden diminutieven even frequent gebruikt in meerdere talen?

Nederlands	Engels	Tsjechisch	Pools
weertje			Morfologisch prima te doen: pogoda - pogódka kilogram - kilogramik grypa - grypka Włoch - Włozek / Włosik Szczyt - szczycik Probleem: het klinkt volkomen onnatuurlijk dus in de praktijk gebruikt niemand deze woorden als diminutieven
kilootje			
griepje			
Italiaantje			
topje			

universeel

taalspecifiek

II. Wat zeggen de diminutieven? Laten we naar twee kanten ervan kijken:

A. Basisbetekenis:

Diminutieven in Belgisch Nederlands en Nederlands Nederlands
17.04.2018

B. Pragmatische betekenis (die telkens uit de context blijkt):

B1. Positieve of negatieve lading. Hoe komt 'Pietje' over in de onderstaande zinnen?

Context: Piet is te lui om een presentatie voor te bereiden
Pietje is natuurlijk niet aanwezig op de conferentie.

Context: Piet is ernstig ziek geworden. Je hebt veel medelijden voor hem
Pietje is weer ziek geworden.

B2. Intensiverende functie. Wat impliceren diminutieven in de onderstaande uitspraken?

Context: Tom reageert negatief op het verzoek van zijn dochter om wat extra aandacht te schenken aan zijn kleinzoon tijdens de intocht van de Sinterklaas (die zal door Tom vertolkt worden) (*Zot van A*)

TOM: Anna, meiske, zo werkt 't niet. Ik kan geen uitzondering maken, zelfs niet voor mijnen kleinzoon.

Context: Breejen stelt voor dat Nele (van de jeugdzorg) een kopje koffie met de Strobbes drinkt. (*De helaasheid der dingen*)

BREEJEN: Een kopje kaffeke? Kleine ga 's...

Context: Freddy zou graag de auto van zijn burens lenen.

FREDDY: Ik heb hem maar efkes nodig. Half uurke, max.

III. Kijk naar de onderstaande zinnen van de originele films en hun remakes. Hoe voelt het met diminutieven erbij?

ALLES IS LIEFDE: TOM: Klaas, ik sta net op het punt om de deur uit te gaan. [...] Ik kan geen uitzonderingen maken, ook niet voor mijn kleinzoon. [...] Jullie zijn zo flink geweest om jullie huwelijk uit elkaar te laten klappen dan moet je ook zo flink zijn om de consequenties te aanvaarden.	ZOT VAN A: TOM: Anna, meiske . Ik sta juist op het punt om buiten te stappen. [...] Anna, meiske , zo werkt 't niet. Ik kan geen uitzonderingen beginnen te maken, zelfs niet voor mijnen kleinzoon. [...] Luister, schatke , dat is echt mijn probleem niet, hoor. Ik heb ervoor niet gekozen om uw huwelijk op te blazen.
SMOORVERLIEFD (NL): NICK: Ik vind het erg leuk wat je gemaakt hebt maar het is niet wat Filip Jacobs heeft gevraagd.	SMOORVERLIEFD (VL): BERT: Michelleke , ik vind dat een heel mooi ontwerp. Maar dat is niet wat Fred Jacobs vraagt.
ALL STARS: JOHNNY: En wie gaat zo'n weekend regelen?	TEAM SPIRIT: FRANKY: Zeg, wie kan zo'n weekendje organiseren?
LOFT (NL): ROB: Ze voelde zich een beetje draaierig. Ze is haar suiker gaan meten.	LOFT (VL): LUC: Ze voelde zich wat draaierig. Ze is efkes haar suiker gaan meten.